

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení rigorozantky:	Mgr. Zuzana Beláková
Téma práce:	Smluvní pokuta ve spotřebitelských smlouvách
Rozsah práce:	219 753 znaků včetně mezer (dle prohlášení rigorozantky – <i>pozn. s ohledem na formát souboru vloženého do studijního informačního systému nebylo v možnostech oponenta přezkoumat pravdivost tvrzení o počtu znaků</i>)
Datum odevzdání práce:	05. 11. 2023 (elektr. podoba); 07. 11. 2023 (tištěná podoba)
Jméno a příjmení oponenta:	JUDr. Vít Lederer, Ph.D.

1. Stanovení cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu

Rigorozantka si za předmět svého vědeckého zkoumání zvolila institut smluvní pokuty se zaměřením na její použití ve spotřebitelských smlouvách. Vzhledem k dynamicky se rozvíjející právní oblasti ochrany spotřebitele, která podléhá harmonizačním tendencím na úrovni unijního práva, lze vybrané téma a s ním související otázky označit za aktuální. Jako obecný cíl práce si rigorozantka určila zodpovězení otázky, jaká jsou specifika využití institutu smluvní pokuty ve spotřebitelských smlouvách. Se zvláštním ohledem na spotřebitelské smlouvy se rozhodla soustředit svou pozornost mimo jiné na to, jaké funkce plní smluvní pokuta v těchto smlouvách, identifikovat možné problémy, které se mohou vyskytnout při sjednání smluvní pokuty, dále např. prozkoumat otázku, zda lze ve vztazích ze spotřebitelských smluv moderovat nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu, zda lze v takových vztazích sjednat smluvní pokutu v rámci obchodních podmínek a také prověřit sporné otázky nepřípustnosti a neplatnosti ujednání o smluvní pokutě. Zvolené dílčí otázky jsou s ohledem na zvláštní povahu spotřebitelských smluv relevantní a odpovídají tematickému záměření předkládané práce. Pozitivně lze hodnotit rovněž rozhodnutí autorky analyzovat dosavadní závěry soudní praxe týkající se zkoumané oblasti. Ačkoli vlastní metody zpracování práce nejsou v úvodu nastíněny, z označených cílů lze dovodit, že v práci bude použita především metoda deskriptivní, analytická a srovnávací.

2. Formální a systematické členění rigorózní práce

Text předkládané rigorózní práce má logickou strukturu a je celkově přehledně a jasně členěn. Je respektováno předepsané členění pro odborný text, který začíná úvodem do problematiky a následně je rozdělen do čtyř hlavních kapitol, které na sebe logicky navazují. Práci nechybí závěr. Systematika práce odpovídá zvolenému cíli, neboť řešitelka postupuje od obecných otázek ke konkrétnějším. Úroveň členění jednotlivých kapitol je odpovídající. Nepřesahuje standardní rozsah tří vnitřních podkapitol. Formální stránka je také odpovídající. Obsah je vygenerovaný, funkční a odpovídá číslování stránek ve vlastním textu práce.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát

Řešitelka použila ve své práci odpovídající počet relevantních bibliografických pramenů nejrůznějšího charakteru, jejichž výběr považují za reprezentativní. Lze rovněž ocenit, že nezůstala jen u knižních zdrojů, ale potřebné teoretické poznatky čerpala rovněž z odborných časopisů, statí a děl dostupných na internetu. Poznámkový aparát v zásadě odpovídá

stanoveným standardům. Hypertextové odkazy fungují, internetové zdroje jsou opatřeny řádnými odkazy. V odkazech na použité prameny v poznámkách pod čarou je však třeba příslušné části názvu díla označit kurzívou. Obdivuhodný je počet soudních rozhodnutí, s nimiž rigorozantka pracovala. Použila nejenom judikaturu českého Nejvyššího a Ústavního soudu, ale zohlednila rovněž rozhodnou judikaturu Soudního dvora EU, resp. Evropského soudního dvora.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Po jazykové i stylistické stránce hodnotím práci dobře. Autorka se vyjadřuje srozumitelně, v zásadě ovládá právní terminologii. Formální úprava práce je víceméně zdařilá. Hypertextové odkazy fungují, internetové zdroje jsou opatřeny řádnými odkazy. Přesto je nutné uvést následující připomínky: v odkazech na použité prameny v poznámkách pod čarou je třeba příslušné části názvu díla označit kurzívou; funkci výrazu až plní dlouhá pomlčka, nikoli spojovník; kromě toho je v takovém případě třeba pomlčku psát bez mezer [nesprávně např. v pozn. 35 („391 – 392 s.“)]; názvy institucí je třeba uvozovat velkými písmeny (srov. na s. 4 „*ministerstva průmyslu a obchodu a ministerstva spravedlnosti*“); je-li v textu poprvé odkazováno na určitý právní předpis (viz zejm. občanský zákoník na s. 4; dále také obchodní zákoník na s. 17), je třeba uvést jeho plné znění; stejně tak není správné odkazovat na určitou instituci zkratkou, pokud se o ní v textu pojednává obecně (SDEU – s. 6, s. 29); na s. 9 by měla být u odkazu na konkrétní ustanovení uvedena zkratka předpisu („v § 1810 občanského zákoníku“); ve větě „*Obdobný přístup při označení těchto smluv nalezneme například ve francouzském právním řádu *contracts conclus avec le consommateurs*, španělském právním řádu *contratos celebrados con consumidores* či italském právním řádu *contratti stipulati con i consumatori**“ na s. 9 by cizojazyčné výrazové ekvivalenty měly být lépe ukotveny; „*zástava*“ není označením zajišťovacího prostředku (s. 10), jde o předmět zástavního práva; na s. 11 chybí čárka v souvětí („*nejenom primárního dluhu ale rovněž potenciální hrozby*“); na s. 14 („*v zákoně o spotřebitelském úvěru*“) není opět uvedeno plné znění předpisu s číslem, pod kterým byl vyhlášen ve Sbírce zákonů, ačkoliv se o něm mluví poprvé v textu; na s. 16 se vyskytuje hrubá gramatická chyba („*pokud si smluvní strany nesjednali opak*“); na s. 23 nevhodná formulace („*řešil Nejvyšší soud věc*“); na s. 26 by bylo vhodné odkázat na konkrétní ustanovení obchodního zákoníku, které upravovalo moderační právo soudu; na s. 27 je překlep („*má smluví stranu*“) a lze se v práci setkat i s některými dalšími podobnými nesrovnalostmi.

5. Formulace vlastních závěrů, úvahy de lege ferenda

I když předkládaná práce působí z celkového pohledu spíše popisným dojmem, rigorozantka v souladu se svým vědeckým cílem formuluje i vlastní názory a úvahy. Poznatky získané z použitých pramenů komentuje, byť se ve svých závěrech často spíše jen omezuje na souhlasné stanovisko s názorem převzatým z výchozího zdroje. Na formování závěrů rigorozantky je zřejmý především vliv názorů Šilhána. Lze však jinak konstatovat, že řešitelka se se svým vědeckým úkolem dokázala vypořádat. Ve svých závěrech se opírá o rozsáhlý souhrn poznatků, který načerpala důkladným studiem relevantní odborné literatury a dále také bohaté škály soudních rozhodnutí. Jak již bylo uvedeno, některé cizí závěry řešitelka mohla bývala podrobit kritičtějšímu posouzení. Na druhé straně je třeba poznamenat, že některé dříve nejasné otázky byly do určité míry překlenuty přijetím nedávné novely spotřebitelského práva, čehož si autorka všímá.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě.

Rigorozantka v předkládané práci prokázala, že je jí vybraná problematika blízká a že se v ní náležitě orientuje. Se svým vědeckým úkolem se vypořádala zdařile a dané téma zpracovala

způsobem odpovídajícím stanoveným požadavkům. Z hlediska rozsahu a kvalitativní analýzy předkládaná práce splňuje požadavky kladené na kvalifikační práce tohoto stupně. Osvědčuje schopnost samostatného tvůrčího přístupu řešitelky při zpracování zvoleného tématu, který se očekává u rigorózních prací ve smyslu rigorózního řádu. Práci proto doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením – *prospěla*.

7. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

U ústní obhajoby by se rigorozantka mohla vyjádřit k následující otázce:

Je z hlediska platného práva přípustné ve všeobecných obchodních podmínkách zakotvit právo podnikatele požadovat po spotřebiteli úhradu nákladů, které podnikateli vzniknou v příčinné souvislosti s tím, že spotřebitel poruší určitou svou smluvní povinnost (např. účtovat si náklady za uskladnění zboží pro případ prodlení spotřebitele s vyzvednutím objednaného zboží apod.)?

V Praze dne 29. 11. 2023

JUDr. Vít Lederer, Ph.D.
oponent